

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

Ro'yxatga olindi
BD-5110900 -3.06
2016 yil 25 08

XALQ PEDAGOGIKASI. QIYOSIY PEDAGOGIKA

FAN DASTURI

Bilim sohasi:	100000 – gumanitar
Ta'lim sohasi:	110000 – pedagogika
Ta'lim yo'nalishi:	5110900 – pedagogika va psixologiya

Toshkent – 2016

Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2016-yil "15" 08 dagi "385"-sonli buyrug'ining 2-ilovasi bilan fan dasturi ro'yxati tasdiqlangan

Fan dasturi Oliy va o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi yo'nalishlari bo'yicha O'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2016-yil "8" 08 dagi "3"-sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan.

Fan dasturi Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universitetida ishlab chiqildi va turdosh oliy ta'lim muassalari bilan kelishildi.

Tuzuvchilar:

Egamberdiyeva N.M. – Nizomiy nomidagi TDPU "Pedagogika"
kafedrasi mudiri, pedagogika fanlari doktori, professor

Mutalipova M.J. – Nizomiy nomidagi TDPU "Pedagogika"
kafedrasi dotsenti

Taqrizchilar:

Qurbonov SH. – 1-Toshkent pedagogika kolleji direktori,
pedagogika fanlari doktori, professor

Xakimova M. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
«Kasb ta'limi (iqtisodiyot)» kafedrasi mudiri, pedagogika
fanlari doktori, professor

Fan dasturi Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti o'quv-uslubiy kengashida ko'rib chiqilgan va tavsiya qilingan (2016- yil «14» 04 dagi 10-sonli bayonnomasi).

Kirish

Ushbu dastur xalq pedagogikasining didaktik imkoniyatlarini o'quv-tarbiyaviy jarayonga tadbiq etish, xalq pedagogikasida oila va oilaviy tarbiyaning aks etishi, xalq pedagogikasida yoshlarni tarbiyalashning metod, usul va vositalari, xalq pedagogikasi va o'zbek xalq og'zaki ijodi, xalq pedagogikasi va xalq og'zaki ijodida dostonlar, xalq pedagogikasida milliy urf-odatlar, an'analar, udumlar, marosimlarning tarbiya vositasi sifatidagi o'rni, xalq pedagogikasida diniy ta'limotlar, xalq pedagogikasida xalq amaliy san'ati va madaniyatining o'rni, o'zbek xalqining muomala madaniyati, ahloqiy me'yorlari, turmush kechirish tartib-qoidalarini o'rganishning tarbiyaviy ahamiyatini o'z ichiga qamrab oladi.

Shuning bilan, ushbu dastur qiyosiy pedagogikaning maqsadi, vazifasi, qiyosiy pedagogikaning rivojlanish bosqichlari, qiyosiy pedagogika fani rivojlanishida xalqaro tashkilotlar va ularning faoliyati, jahon mamlakatlari ta'limi taraqqiyoti masalalari, Yevropa mamlakatlarida ta'lim-tarbiya masalalarining olib borilishi va qiyosiy tahlil, Osiyo mamlakatlarida ta'lim-tarbiya jarayonining o'ziga xos xususiyatlari va ularning qiyosiy tahlili, rivojlangan mamlakatlarda ta'lim-tarbiya tizimi va qiyosiy tahlil, Markaziy Osiyo davlatlarida ta'lim-tarbiyaning o'ziga xosliklarini o'z ichiga qamrab olgan.

Fanning maqsadi va vazifalari

Fanni o'qitishdan maqsad – bo'lajak o'qituvchilarni tarbiyaviy imkoniyatlarga boy xalq pedagogikasi manbalari bilan tanishtirish hamda bo'lajak o'qituvchilarni jahon va respublikamizda pedagogika taraqqiyotining qiyosiy tahliliga doir bilimlar bilan qurollantirish.

Fanning vazifasi – talabalarni xalq pedagogikasi manbalaridan foydalana olishga o'rgatish; xalq pedagogikasi manbalari asosida yoshlarni tarbiyalashga oid ko'nikma va malakalarni shakllantirish va talabalarni jahon va respublikamizda pedagogika fanining rivojlanishini qiyosiy tahlil qilishga o'rgatish; jahon pedagogikasining rivojlanish tendentsiyalarini to'la anglay olish qobiliyatini shakllantirishdan iborat.

Fan bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma va malakasiga qo'yiladigan talablar

“Xalq pedagogikasi. Qiyosiy pedagogika” o'quv fanini o'zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida bakalavr:

- o'zbek xalq pedagogikasining maqsadi, vazifalari, mazmun mohiyati;
- xalq ta'lim va tarbiya an'alaridan o'quv-tarbiya jarayonida foydalanish yo'llari;
- xalq pedagogikasi o'zbek xalqining tarixiy va boy madaniyatining ajralmas qismi ekanligi;
- xalq pedagogikasining pedagogik fanlar tizimidagi o'rni;

- o'zbek xalqining milliy madaniyati va ma'naviyatining o'ziga xos jihatlari va tarbiyaviy ahamiyatlari;
- fan bo'yicha nazariy bilimlarga ega bo'lishi;
- qiyosiy pedagogika fanining nazariy va metodologik asoslarini;
- fanning maqsad va vazifalarini o'zlashtira olishi;
- QPning taraqqiyot bosqichlari;
- «qiyosiy pedagogika»ning asosiy manbalari haqida **bilimga**;
- xalq pedagogikasi manbalari va ularda aks etgan o'zbek xalqining ta'lim-tarbiya haqidagi tajribalarini;
- xalq pedagogikasining didaktik va tarbiyaviy imkoniyatlarini;
- xalq pedagogikasida o'qitish metodlarini;
- xalq pedagogikasi va O'rta Osiyo buyuk mutafakkirlarining pedagogik g'oyalaridagi uyg'unlikni;
- xalq og'zaki ijodining xalq pedagogikasidagi o'rmini;
- xalq pedagogikasida milliy urf-odatlar, an'analar, bayramlar, milliy o'yinlarning tarbiyaviy ahamiyatini;
- oila tarbiyasi va ma'naviyatining xalq pedagogikasi manbalarida ifodalanishini;
- xalq pedagogikasida yoshlarni tarbiyalashning metod, usul va vositalarini;
- diniy ta'limotlarning xalq pedagogikasidagi o'rmini;
- xalq pedagogikasida o'zbek milliy san'ati, madaniyati va ma'naviyatining ifodalanishini;
- o'zbek xalqining axloqiy me'yorlari, milliy tarbiya madaniyatini;
- xalq tarbiya nazariyasida tabiatni muhofaza qilish va sog'lom turmush tarzi haqidagi bilimlarini;
- pedagogik tizimlarni taqqoslash texnologiyasini;
- Qiyosiy pedagogikada tadqiqotlar tipologiyasini;
- O'zbekiston va Osiyo davlatlari ta'lim tizimining o'ziga xos jihatlarning qiyosiy tahlilini;
- jahonning rivojlangan va rivojlanayotgan mamlakatlaridagi ta'lim-tarbiya jarayonlarini samarali amalga oshirish yo'llarini;
- jahonning rivojlangan mamlakatlarida ta'limning rivojlanish tendentsiyalarini;
- jahonning rivojlangan mamlakatlarida ta'lim muammolari, istiqboli to'g'risida ma'lumotlarni o'rganish **ko'nikmasiga**;
- "xalq pedagogikasi"ning didaktik va tarbiyaviy imkoniyatlarini o'quv-tarbiyaviy jarayonga tadbiq etish yo'llarini aniqlash;
- erkin fikrlovchi barkamol shaxsni shakllantirishda xalq pedagogikasi manbalaridan foydalanishda ta'limning axborot texnologiyalarini qo'llay olish;
- fan bo'yicha turli adabiyotlarni o'qib o'rganish va tahlil qilish;
- fan bo'yicha mustaqil izlanish;
- O'zbekiston, AQSH, Yevropa va Osiyo davlatlari ta'lim tizimining o'ziga xos jihatlarni qiyosiy tahlil qilish;
- turli davlatlar ta'lim tizimini ilmiy qiyoslay olish mahoratlarini shakllantira olish **malakasiga ega bo'lishi lozim.**

Fanning o'quv rejadagi boshqa fanlar bilan o'zaro bog'liqligi va uslubiy jihatdan uzviy ketma-ketligi

“Xalq pedagogikasi. Qiyosiy pedagogika” fani umumkasbiy fan hisoblanib, 5-6-7-semestrlarida o'qitiladi. Dasturni amalga oshirish o'quv rejasida rejalashtirilgan gumanitar va ijtimoiy-iqtisodiy (O'zbekiston tarixi, huquqshunoslik, ma'naviyat asoslari, dinshunoslik, madaniyatshunoslik), matematik va tabiiy-ilmiy (yosh fiziologiyasi va gigiena, ekologiya va tabiatni muhofaza qilish), umumkasbiy (pedagogika nazariyasi, oila pedagogikasi, pedagogika tarixi, ijtimoiy pedagogika) fanlar bilan o'zaro aloqada olib boriladi.

Fanning ta'limdagi o'rni

“Xalq pedagogikasi. Qiyosiy pedagogika” fani pedagogik fanlarning muhim sohalaridan biri bo'lib, ta'lim-tarbiya jarayonida xalq pedagogikasining turli manbalaridan samarali foydalana olish pedagogik jarayonning samaradorligini ta'minlaydi. Bo'lajak pedagoglarni xalq pedagogikasi manbalari bilan tanishtirish va ulardan foydalana olishga o'rgatishda va O'zbekiston Respublikasi hamda jahonda pedagogika fani taraqqiyotini qiyosiy tahlil etib o'rganish pedagogika fanining rivoji uchun keng imkoniyatlar yaratadi. Bo'lajak pedagoglarda pedagogika fani taraqqiyotini qiyosiy tahlil eta olish ko'nikma va malakalarini shakllantirishda mazkur fan alohida ahamiyatga ega

Fanni o'qitishda foydalaniladigan zamonaviy axborot va pedagogik texnologiyalar

Talabalarning Xalq pedagogikasi. Qiyosiy pedagogika fanini o'zlashtirishlari uchun o'qitishning ilg'or va zamonaviy usullaridan, ya'ni "Klaster" metodi, "Zigzag" va boshqa zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish, yangi informatsion pedagogik texnologiyalarni tatbiq qilish muhim ahamiyatga egadir. Fanni o'zlashtirishda darslik va o'quv qo'llanmalar, seminar ishlanmalari, tarqatma materiallar va elektron materiallardan foydalaniladi. Seminarlarda mos ravishdagi zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalaniladi.

Seminar mashg'ulotlarida "Aqliy hujum", "Tarozi", "Bumerang" pedagogik texnologiyalaridan, kichik guruhlar musobaqalari, guruhli fikrlash pedagogik texnologiyalarini qo'llash nazarda tutiladi.

Asosiy qism

I Bo'lim. Xalq pedagogikasi. Fanning nazariy mashg'ulotlari mazmuni

Xalq pedagogikasi milliy tarbiyaning asosi sifatida. Xalq pedagogikasining pedagogika fanlari tizimidagi o'rni. Kursning predmeti, obyekti, maqsadi va vazifalari. Xalq pedagogikasining boshqa pedagogika fanlaridan farqi. Mazkur fanni o'rganishning dolzarbligi. Kadrlar tayyorlash milliy dasturida ta'limning milliy yo'nalishiga qo'yilgan talablar.

Xalq pedagogikasining didaktik va tarbiyaviy imkoniyatlarini ta'lim jarayoniga tatbiq etish

Xalq pedagogikasi manbalari. Xalq pedagogikasi manbalarida tarbiyaviy mazmun va g'oyalar. Xalq pedagogikasida bola – ta'lim va tarbiya obyekti va subyekti sifatida. Yurtimiz ta'lim tizimida xalq pedagogikasi g'oyalari va tarbiya tajribasidan foydalanish imkoniyatlari.

Xalq pedagogikasida oila va oilaviy tarbiyaning aks etishi

Yoshlarni oilaviy hayotga tayyorlashda xalq pedagogikasi manbalarining o'rni. Oilada milliy va umuminsoniy qadriyatlar. Xalq pedagogikasida oila ma'naviyati. Sevgi va oilaviy munosabatlar. Barkamol shaxs tarbiyasida oilaning muhim ahamiyati. O'zbek xalq pedagogikasida oila va oilaviy munosabatlar.

Xalq pedagogikasida yoshlarni tarbiyalashning metod, usul va vositalari

Xalqimizning yosh avlodni tarbiyalash tajribasi. Xalq pedagogikasida tushuntirish, namuna ko'rsatish, ogohlantirish, iltimos qilish, koyish va boshqa bir qator tarbiyalash metodlarining mavjudligi va ulardan yoshlarni tarbiyalashda foydalanish yo'llari. Xalq pedagogikasi va avlodlar vorisligi.

Xalq pedagogikasi va o'zbek xalq og'zaki ijodi

O'zbek xalqining yozma va og'zaki ijodi. Xalq og'zaki ijodining ma'naviy-ma'rifiy, tarbiyaviy ahamiyati. Xalq og'zaki ijodi xususiyatlari va janrlari. Qo'shiqlar, maqol va matallar, afsonalar va rivoyatlar, asotirlar va masallarning axloqiy tarbiyadagi o'rni. Xalq ertaklarining o'ziga xos xususiyatlari. «Avesto» yovuzlik ustidan adolat, ezigulik g'alabasi ramzi.

Xalq pedagogikasi va xalq og'zaki ijodida dostonlar

Dostonlar bebaho qadriyatlar majmui. Dostonlarning o'ziga xos xususiyatlari. Lirik, epik, dramatik dostonlar. Qahramonlik dostonlari, jangnoma,

tarixiy, romantik, kitobiy dostonlar. Dostonlarning tarbiyaviy ahamiyati. Dostonlarda qahramonlik, mardlik, vatanparvarlik g'oyalarining aks etishi.

Xalq pedagogikasida milliy urf-odatlar, an'analar, udumlar, bayramlar, marosimlarning tarbiya vositasi sifatidagi o'rni

Milliy urf-odatlar, an'analar, marosimlarning mohiyati va tarbiyaviy ahamiyati. Xalq o'yinlari va o'yinchoqlar. Oilaviy an'analar. Tarbiyaviy an'analar. Bayramlar. Xalq sayllari. Davlat bayramlari, diniy bayramlar. Xalq bayramlari turlari. Milliy urf-odatlar va an'analarning e'zozlanishi, avlodlarga me'ros qoldirilishi va ularning barqarorligining ta'minlanishi.

Xalq pedagogikasida milliy o'yinlarning mazmuni va tarbiyaviy ahamiyati

O'zbek xalqining boy o'yinlar merosi. Xalq o'yinlarining qadimiyligi va tarbiyadagi o'rni. Milliy o'yinlarning turlari.

Xalq pedagogikasida diniy ta'limotlar

Diniy bag'rikenglik. Diniy adabiyotlar – pedagogik fikrlar manbai sifatida. Diniy fanatizm, fundamentalizm, terrorizm xavf-xatari – diniy savodsizlik oqibati ekanligi. Diniy ta'limot, hadislarning tarbiyaviy ahamiyati.

Xalq pedagogikasida xalq amaliy san'ati va madaniyatining o'rni

Xalq pedagogikasida xalq amaliy san'ati va hunarmandchiligi. Tarixiy yodgorliklar va milliy me'morchilik. Milliy musiqa va qo'shiqchilik san'ati, xalq raqs san'ati va teatr. Dorbozlik. Qo'g'irchoq teatri, uning tarixi. Tasviriy san'at. Xalq amaliy san'ati, tasviriy san'at, musiqa san'ati yosh avlodni estetik tarbiyalashda muhim omil sifatida.

O'zbek xalqining muomala madaniyati, ahloqiy me'yorlari, turmush kechirish tartib-qoidalarini o'rganishning tarbiyaviy ahamiyati

Farzand tarbiyasida mahallaning o'rni. Sof insoniy fazilatlar: sahiylik, xushmuomalalik, oliyanoblik, halollik, insonparvarlik va b. Barcha ijobiy xislatlarni bola tarbiyasiga singdirishda xalq pedagogikasi manbalarining ahamiyati.

Milliy musiqa, qo'shiqchilik va milliy teatrlar xalq pedagogikasining tarbiya vositasi sifatida

Milliy musiqa, qo'shiqchilik va milliy teatrlar xalq pedagogikasida estetik tarbiya omili sifatida. Ularning psixologik va tarbiyaviy ahamiyati.

Xalq pedagogikasi manbalarida ustoz- o'qituvchi kasbining ulug'lanishi

Ustoz- shogird munosabatlarining xalq pedagogikasi manbalarida ifodalanishi. Xalq og'zaki ijodi janrlarida ustozga nisbatan hurmat-ehtirom masalalari.

Xalq tarbiya nazariyasida tabiatni muhofaza qilish va sog'lom turmush masalalari

Xalq pedagogikasida tabiat va inson munosabatlari. Tabiat bilan bog'liq mavsumiy bayramlar, marosimlar va qadriyatlar. Sog'lom turmush tarziga oid xalq tajriba maktabi. Xalq og'zaki ijodi janrlarida xalq tabobati, tabiatga oqilona munosabat va sog'lom turmush tarzi masalalari.

Seminar mashg'ulotlarini tashkil etish bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Seminar mashg'ulotlarida talabalarda xalq pedagogikasiga doir bilim, ko'nikma va malakalar hosil qilinadi.

Seminar mashg'ulotlarining taxminiy tavsiya etiladigan mavzulari:

1. "Xalq pedagogikasi" fani va manbalarini o'rganishning dolzarbligi.
2. Xalq pedagogikasida oilaviy tarbiyaning aks etishi.
3. Xalq pedagogikasida yoshlarni tarbiyalashning metod, usul va vositalari.
4. Xalq pedagogikasi va o'zbek xalq og'zaki ijodi janrlarining tarbiyaviy ahamiyati.
5. Xalq pedagogikasi manbalarida mehnatsevarlik tarbiyasi.
6. Qahramonlik, jangnoma, tarixiy, romantik dostonlarni o'qish va tahlil qilish.
7. Xalq pedagogikasi manbalarida nafasat tarbiyasining aks etishi.
8. Milliy urf-odatlar, an'analar va udumlarning ahamiyati va tarbiyaviy kuchi.
9. Xalq amaliy san'ati muzeyi xalq pedagogikasi manbalarining ko'zgusi sifatida.
10. Ta'lim-tarbiya jarayonida diniy ta'limotlarning o'rni.
11. O'zbekiston xalq amaliy san'ati va hunarmandchiligi.
12. Xalq pedagogikasi manbalarida insonparvarlik g'oyalarining ifodasi.
13. O'zbek xalqining muomala madaniyati
14. O'zbek oilalarining o'ziga xos xususiyatlari.
15. Hadislarning mazmun mohiyati va tarbiyaviy ahamiyati.
16. Hadislarda ilm o'rganish masalalari.
17. Xalq pedagogikasida vatanparvarlik tarbiyasining ifodalanishi.
18. Xalq pedagogikasida atrof-muhit va tabiatni asrashga oid azaliy qadriyatlar.
19. Sog'lom turmush tarzi haqida xalq tajribasi.

Seminar mashg'ulotlarini tashkil etish va o'tkazish bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar ishlab chiqiladi. Seminar mashg'ulotlariga tayyorlanish jarayonida talabalar pedagogikaga oid darslik va o'quv qo'llanmalaridan foydalangan holda,

ma'ruza mashg'uloti jarayonida egallagan bilimlarini yanada boyitishadi hamda ko'nikma va malakalarga ega bo'lishadi. Seminar mashg'ulotlari amaliy topshiriqlarni bajarish bilan uzviylikda amalga oshiriladi.

Mustaqil ta'limni tashkil etishning shakli va mazmuni

Talaba mustaqil ta'limni tayyorlashda mazkur fanning muayyan o'ziga xosliklarini hisobga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanish tavsiya etiladi:

- 1) darslik va o'quv qo'llanmalardan foydalanib, barcha mavzularni o'rganish;
- 2) tarqatma materiallar bo'yicha ma'ruza qismlarini o'zlashtirish.

Talabalarning mustaqil ta'limi har bir ma'ruza mavzusi asosida tashkil etiladi. Fanni o'rganish jarayonida mustaqil ta'limning bir necha turlaridan foydalaniladi:

- 1) adabiyotlar bilan ishlash;
- 2) ijodiy ish;
- 3) ba'zi mavzular bo'yicha referatlar tayyorlash.

Tavsiya etilayotgan mustaqil ta'lim mavzulari:

1. I.A.Karimovning "Yosh avlod tarbiyasida milliy va umuminsoniy qadriyatlarga asoslanish borasidagi g'oyalari"ni o'rganish.

2. Xalq pedagogikasida tarbiya uslublari.
3. Xalq tarbiyasi va avlodlar vorisligi.
4. Marosimlar va ularning xalq hayotidagi o'rni va tarbiyaviy ahamiyati.
5. Maqollar va matallar –dono fikrlarning ixcham ifodasi.
6. Xalq pedagogikasida ota-ona va farzandlar munosabatlarining ifodalanishi.
7. Xalq pedagogikasida ustoz-shogird tizimi.
8. Hozirgi kunda xalq pedagogikasini o'rganishga bo'lgan shart-sharoitlar.

II Bo'lim. "Qiyosiy pedagogika"

Qiyosiy pedagogikaning pedagogika fanlari tizimidagi o'rni. Kursning predmeti, obyekti, maqsadi va vazifalari. Qiyosiy pedagogikaning boshqa pedagogika fanlaridan farqi. Mazkur fanni o'rganishning dolzarbligi.

Qiyosiy pedagogikaning nazariy –metodologik asoslari

Qiyosiy pedagogikada metodologik yondashuvlar. Melioristik yondashuv, tarixiy-falsafiy yondashuv, fanlararo yondashuv, ma'lumotli yondashuv, etnomadaniy yondashuv.

Qiyosiy pedagogik tadqiqotlarning dolzarb yo'nalishlari

Qiyosiy pedagogikaning ilmiy-tadqiqot metodlari: tavsiflash metodi, statistik metod, tarixiy metod, sosiologik va analitik metod.

Qiyosiy pedagogikaning taraqqiyot bosqichlari

Fan taraqqiyotining birinchi davri. Qiyosiy pedagogika fani taraqqiyotining ikkinchi va uchinchi davri, ularning o'ziga xos xususiyatlari. O'zlashtirish, bashorat, ilmiy-qiyosiy tadqiqotlar davri. Qiyosiy pedagogikaning rivojlanish bosqichlari.

Pedagogik tizimlarni taqqoslash texnologiyasi va tadqiqot qilish bosqichlari

Qiyosiy pedagogik tizim: pedagogikaning xalqaro, regional, milliy tajribalarini qiyoslashga yo'naltirilishi. Zamon va makon omillariga ko'ra pedagogik tizimlarni taqqoslash. Qiyosiy pedagogik tizimni pog'onaviy xarakterda o'rganish.

Qiyosiy pedagogikada tadqiqotlar tipologiyasi va OO'Yularida ta'lim variativligi

B.Xolmzning ma'lumotlar taksonomiyasi. Qiyosiy –tadqiqot metodlari. Qiyosiy tadqiqotlarning bosqichlari. Induktiv metod, gipotetik- deduktiv metod. Qiyoslash metodining tuzilishi: deskripsiya, interpretasiya, qiyoslash. Davlatlararo, OO'Yulariara ta'lim tizimini qiyoslash bosqichlari.

Oliy ta'lim tizimining tipologik- tasnifiy mezonlari va ta'lim muassasalari nufuzi

Oliy ta'lim tizimining tarixiy rivojlanishiga ko'ra, ixtisoslik kesimiga ko'ra, tanlov tamoyillariga ko'ra, ta'lim oluvchilar tarkibiga ko'ra, ta'lim shaklining ustunligiga ko'ra tipologik mezonlari. Ta'limning an'anaviy va noan'anaviy shakllari.

Qiyosiy pedagogika fani rivojlanishida xalqaro tashkilotlar va ularning faoliyati

YUNESKO tashkilotining ta'lim sohasidagi faoliyati. YUNISEF MOT(XMT) xalqaro tashkilotining vazifalari va ta'lim-tarbiya jarayonlari yuksalishidagi o'rni. MOT(XMT) xalqaro tashkilotining kasbiy ta'limni rivojlantirishga doir faoliyati.

Osiyo mamlakatlarida ta'lim-tarbiya jarayonining o'ziga xos xususiyatlari va ularning qiyosiy tahlili

O'zbekiston va Osiyo davlatlarida maktabgacha, boshlang'ich, o'rta, kasbiy, oliy va oliy ta'limdan keyingi ta'lim. Osiyo davlatlari ta'lim tizimining o'ziga xos va farqli jihatlari.

AQSH va Yevropa mamlakatlarida ta'lim-tarbiya masalalarining olib borilishi va qiyosiy tahlil

O'zbekiston va AQSH ta'lim tizimining qiyosiy tahlili. Yevropa davlatlarida ta'lim-tarbiya jarayonlarining o'ziga xos xususiyatlari. Pedagogika fani taraqqiyotidagi o'ziga xosliklar: umumiylik va tafovut.

Jahon mamlakatlari ta'limi taraqqiyotining ayrim masalalari

Jahon mamlakatlarida ta'limni integrasiyalashtirish va kasbga yo'naltirish masalalari. Ta'limni differensiyalashtirish muammolari va maxsus maktablar faoliyati. Integratsion va masofaviy ta'lim.

Seminar mashg'ulotlarini tashkil etish bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Seminar mashg'ulotlarida talabalarda qiyosiy pedagogikasiga doir bilim, ko'nikma va malakalar hosil qilinadi.

Seminar mashg'ulotlarining taxminiy tavsiya etiladigan mavzulari:

1. Qiyosiy pedagogika fani taraqqiyotining davriy xususiyatlari; mazmuni, maqsadi, vazifalari.
2. YUNESKO va b. xalqaro tashkilotlarining ta'lim sohasini rivojlantirishdagi faoliyati.
3. Osiyo mamlakatlarida ta'lim-tarbiya jarayonining o'ziga xos xususiyatlari. O'zbekiston-Xitoy ta'lim tizimini qiyosiy tahlil qilish.
4. Yaponiya, Koreya mamlakatlarida ta'lim-tarbiya masalalarining qiyosiy tahlili.
5. Evropa mamlakatlarida ta'lim-tarbiya masalalarining olib borilishi va qiyosiy tahlil. Polsha, Buyuk Britaniya ta'lim tizimi.
6. Frantsiya mamlakati ta'lim tizimi.
7. Germaniya, Angliya mamlakati ta'lim tizimi.
8. O'zbekiston Belgiya ta'lim tizimining qiyosiy tahlili Jahonda masofaviy ta'limning rivojlanishi.
9. Italiya va Ispaniyada ta'lim-tarbiya masalalarining olib borilishi va qiyosiy tahlil.
10. AQShda ta'lim tizimining qiyosiy tahlili.
11. Avstriya, Avstraliya va Shveysariya davlatlaridagi ta'lim tizimiga qiyosiy tahlil.
12. Turkiya va Singapur ta'lim tizimining o'ziga xos xususiyatlari
13. MDH davlatlarining ta'lim tizimi va o'ziga xos xususiyatlari.
14. Rossiyada qiyosiy pedagogika fani taraqqiyoti va pedagogik jarayonlar
15. Jahonda masofaviy ta'limning rivojlanishi.
16. Jahon mamlakatlarida ta'limni integratsiyalashtirish va differensiyalashtirish muammolari hamda kasbga yo'naltirish masalalari.

Seminar mashg'ulotlarini tashkil etish va o'tkazish bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar ishlab chiqiladi. Seminar mashg'ulotlariga tayyorlanish jarayonida talabalar pedagogikaga oid darslik va o'quv qo'llanmalaridan foydalangan holda, ma'ruza mashg'uloti jarayonida egallagan bilimlarini yanada boyitishadi hamda ko'nikma va malakalarga ega bo'lishadi. Seminar mashg'ulotlari amaliy topshiriqlarni bajarish bilan uzviylikda amalga oshiriladi.

Mustaqil ta'limni tashkil etishning shakli va mazmuni

Mustaqil ta'lim har bir ma'ruza mavzusi asosida tashkil etiladi. Bunda mustaqil ishning bir necha turlaridan foydalaniladi:

- 1) adabiyotlar bilan ishlash;
- 2) ijodiy ish;
- 3) ba'zi mavzular bo'yicha referatlar tayyorlash;
- 4) internet va axborot manbalaridan doimiy foydalanish.

Tavsiya etilayotgan mustaqil ta'lim mavzulari:

1. Jahon mamlakatlari ta'lim tizimining integratsiyalashuvi.
2. Zamonaviy qiyosiy pedagogik masalalar taraqqiyoti.
3. Jahon mamlakatlarida qiyosiy pedagogika jamiyatlarining faoliyati va vazifalari.
4. Qiyosiy pedagogika fanining tadqiqot metodlari.
5. Jahon mamlakatlarida qiyosiy pedagogik izlanishlarning ilmiy-nazariy manbalari.
6. Fransiya ta'lim tizimining «Dual bosqichi» xususiyatlari.
7. Hindiston ta'lim tizimi va qiyosiy tahlil.
8. Germaniyada bolalarning huquqiy vakolatlari.
9. Afrika mamlakatlarida ta'lim-tarbiya jarayonlari.
10. Italiya ta'lim tizimi.
11. Malayziya ta'lim tizimi.
12. Singapur ta'lim tizimi.
13. Kanadada ta'lim tarbiya jarayonlari.
14. Shvetsiyada umumta'lim tizimining o'ziga xos xususiyatlari.
15. Jahonning rivojlangan mamlakatlarida tarbiyaviy jarayonlarning etnik xususiyatlari.
16. Qiyosiy pedagogikaning xalqaro vazifalari.
17. Jahon mamlakatlarida ta'limni integratsiyalash va differentsiyalashtirish muammolari.
18. MDH davlatlarining ta'lim tizimi va o'ziga xos xususiyatlari.
19. Jahonda masofaviy ta'limning rivojlanishi.
20. Globalizatsiya va qiyosiy pedagogika.

Fan dasturining informatsion-uslubiy ta'minoti

Didaktik vositalar

Didaktik vositalar ro'yxati beriladi.

- **jihozlar va uskunalar, moslamalar:** elektron doska-Hitachi, LCD-monitor, elektron ko'rsatgich (ukazka).
- video-audio uskunalar:** video va audiomagnitofon, mikrofon, kolonkalar.
- kompyuter va multimediali vositalar:** kompyuter, Dell tipidagi proektor, DVD-diskovod, Web-kamera, video-ko'z (glazok).

Foydalaniladigan adabiyotlar ro'yxati

Asosiy adabiyotlar:

1. Каримов И.А. Юсак маънавият —енгилмас куч. — Т., 2008 й.
2. Mutalipova M.J. Xalq pedagogikasi (o'quv qo'llanma). — T., 2011 y.
3. Hoshimov K., Nishonova S. Pedagogika tarixi (darslik). - T., 2005 y. 287-297-b.
4. Вулфсон Б.Ф. Сравнительная педагогика (Учебное пособие) — М., 2003 г.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Hoshimov K., S.Ochil. O'zbek pedagogikasi antologiyasi (o'quv qo'llanma). — T., 1995 y.
2. Munavvarov A. Oila pedagogikasi. (o'quv qo'llanma). — T., 1994 y.
3. Ганиев Ж.Ф. Хорижда таълим (o'quv qo'llanma). — T., 1995.

Elektron ta'lim resurslari

1. www.tdpu.uz
2. www.pedagog.uz
3. www.Ziyonet.uz
4. www.edu.uz
5. [tdpu-INTRANET. Ped](#)

